

MAA-AMET

Karel Tõlp
Põhja-Sakala Vallavalitsus
info@pohja-sakala.ee

Teie 07.06.2023 nr 7-1/12-5

Meie 10.07.2023 nr 6-3/23/9377-2

**Põhja-Sakala valla Unakvere küla
eriplaneeringu asukoha eelvaliku
lähteseisukohad ja keskkonnamõju
strateegilise hindamise programm**

Austatud Karel Tõlp

Teavitasite 07.06.2023 kirjaga nr 7-1/12-5 Maa-ametit Põhja-Sakala valla Unakvere küla eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) programmi avalikust väljapanekust, mis toimub ajavahemikul 26.06.2023-25.07.2023. Põhja-Sakala Vallavolikogu 22.02.2023 otsusega nr 199 algatati Põhja-Sakala vallas tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu kavandamiseks kohaliku omavalitsuse eriplaneering ning planeeringu KSH. Eriplaneeringu eesmärgiks on leida Unakvere külas taotluses esitatud planeeringualal tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks sobiv asukoht. Planeeringualaks on Unakvere küla territoorium ligikaudse pindalaga 23,5 km². Planeeringu materjalidega oli võimalik tutvuda Põhja-Sakala vallavalitsuse kodulehel <https://www.pohja-sakala.ee/eriplaneering>. Maa-amet, tutvunud kättesaadaval olnud materjalidega, märgib järgmist.

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 99 lõike 1 kohaselt tehakse kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu eelvalik koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi kohaliku omavalitsuse eriplaneering käsitleb. PlanS § 105 lõike 1 kohaselt esitatakse kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu koos keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruandega kooskõlastamiseks käesoleva seaduse § 99 lõikes 1 nimetatud asutustele. Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 kohaselt, kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse planeering PlanS sätestatud korras Kliimaministeeriumi või Vabariigi Valitsuse volitatud asutusega. Vabariigi Valitsus on 03.07.2023 korraldusega nr 182 volitanud Maa-ametit kooskõlastama kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuid PlanS sätestatud korras, kui planeeritav maa-ala asub maavarade registris oleval maardlal või selle osal.

MaaPS § 14 lõike 2 kohaselt võib Kliimaministeerium või Vabariigi Valitsuse volitatud asutus lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu

olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega.

Eriplaneeringuala ja potentsiaalne tuulepargiala kattuvad osaliselt Soosaare turbamaardlaga (registrikaart nr 116). KSH programmis on kattumine maardlaga kirjeldatud.

KSH programmis on viidatud MaaPS § 14 lõikele 2¹, mille kohaselt võib Kliimaministeerium või Vabariigi Valitsuse volitatud asutus lubada taastuenergia ehitise ehitamist turbamaardla alal, mis ei ole kantud kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja ja mille kohta ei ole kehtivat kaevandamisloa ega geoloogilise uuringu luba ning ei ole esitatud kaevandamisloa ega geoloogilise uuringu loa taotlust.

Soosaare turbamaardla puhul on tegu keskkonnaministri määruse nr 87 „Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade ning kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja“ lisas 2 (kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade nimekirja) märgitud alaga. Potentsiaalsel tuulepargialal ei ole kehtivat kaevandamisloa ega geoloogilise uuringu luba ning ei ole esitatud kaevandamisloa ega geoloogilise uuringu loa taotlust. Turba plokkide paksus kokku on 2,12 m. Lisame, et maardla ala suhtes kooskõlastuse või loa andmisel analüüsitakse, kas taastuenergia ehitise ehitamine halvendab olemasolevat olukorda maavarale juurdepääsu ja kaevandamisväärsuse osas. Kui halvendab, siis arvestatakse kooskõlastuse või loa andmisel MaaPS § 14 lõikes 2¹ sätestatut.

KSH programmi peatükis 2.4.3 *Maardlad* on kirjeldatud (tsiteerin): „Tuginedes Maa-ameti seisukohale, siis kaevandamiseks sobivatel turbaaladel saab kavandada ehitisi aladele, kus vähelagunenud ja hästilagunenud turba plokkide paksus kokku on kuni 2 meetrit ja kui selline ala ei asu mäeeraldise läheduses. Sellistes kohtades olemasolev olukord ei halvene“ ning peatükis 2.5.11 *Mõju maavaravarudele* on toodud (tsiteerin): „Eriplaneeringuala kattub maardla aladega, seega ei saa välistada ka olulist mõju maavaravarule. KSH käigus hinnatakse maavaravaru kaevandamisväärsena säilimist eksperthinnanguna lähtudes sealjuures pädeva asutuse seisukohtadest“. Maa-amet nõustub kirjeldatuga.

Potentsiaalne tuulepargiala asub Soosaare turbamaardla servaalal. Lisaks asuvad maardlaga kattuv alal maaparandussüsteemid, üle 10 km² valgalaga Soosaare kraav ja Käparumbi peakraav ning nende piiranguvööndid. Eeltoodust tulenevalt ei ole alust arvata, et tuulepargi ja sellega seonduva taristu rajamine halvendaks maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda.

Seoses Vabariigi Valitsuse seaduse muutmisega (redaktsiooni jõustumine 01.07.2023) on ministeeriumeid ümberkorraldatud, seega palume KSH programmi tabelis 6 olevaid andmeid järgmistes menetluse etappides täpsustada. Seejuures märgime, et keskkonnaregistri maardlate nimistu on nüüdseks asendunud maavarade registriga.

Palume planeeringu jooniste koostamisel kasutada maavarade registris arvel olevate maardlate ja mäeeraldiste teenindusmaade piire. Ajakohaste andmete saamiseks on võimalus kasutada WFS-teenust aadressil <https://teenus.maaamet.ee/ows/maardlad?service=WFS&version=1.1.0&request=GetCapabilities> või laadida andmed alla aadressilt [Maavarade registri andmete allalaadimine | Geoportaal | Maaamet \(maaamet.ee\)](#). Plaanidele palume lisada info, mis kuupäeva seisuga maardlate ja mäeeraldiste andmeid on kasutatud.

Maa-amet nõustub ajavahemikul 26.06.2023-25.07.2023 avalikul väljapanekul olnud Põhja-Sakala valla Unakvere küla eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) programmiga.

Palume hoida Maa-ametit kursis planeeringu edasise menetlemisega.

Reformimata riigimaade ja maatüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab kohaliku omavalitsuse eriplaneeringule seisukoha Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mari-Liis Mikli

peadirektori asetäitja peadirektori ülesannetes

Teadmiseks: Kliimaministeerium, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Mare Laan
5373 6390 mare.laan@maaamet.ee